

УДК 330.341.1:336:004

DOI: 10.31673/2415-8089.2026.209639

Волков Євгеній Георгійович,
кандидат економічних наук,
Державний університет
інформаційно-комунікаційних технологій
Гужавіна Іна Василівна
кандидат економічних наук, доцент
Державний університет
інформаційно-комунікаційних технологій

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ

Стаття присвячена дослідженню трансформації фінансово-економічного аналізу в умовах цифровізації бізнесу. Встановлено, що активне впровадження цифрових технологій, зокрема систем бізнес-аналітики, великих даних, штучного інтелекту та хмарних сервісів, суттєво змінює підходи до збору, обробки та інтерпретації економічної інформації. Обґрунтовано, що традиційний фінансово-економічний аналіз, орієнтований переважно на оцінювання результатів минулої діяльності підприємства, поступово трансформується в інтегровану цифрову систему аналітичного забезпечення управління, яка дозволяє здійснювати моніторинг показників у режимі реального часу та формувати прогнозні сценарії розвитку бізнесу.

Метою статті є дослідження особливостей трансформації фінансово-економічного аналізу під впливом процесів цифровізації бізнесу та визначення ключових напрямів удосконалення аналітичного забезпечення управління підприємством. У процесі дослідження використано методи аналізу та синтезу, порівняння, системного підходу та узагальнення.

Визначено основні напрями трансформації фінансово-економічного аналізу, серед яких автоматизація аналітичних процедур, використання технологій Big Data, впровадження систем Business Intelligence, застосування штучного інтелекту та розвиток прогнозної аналітики. Доведено, що використання цифрових інструментів сприяє підвищенню оперативності отримання інформації, точності прогнозування фінансових результатів, ефективності управління ризиками та обґрунтованості управлінських рішень. Встановлено, що сучасний фінансово-економічний аналіз виходить за межі традиційного дослідження фінансової звітності та охоплює комплексну оцінку фінансових і нефінансових показників діяльності підприємства.

Результати дослідження підтверджують, що цифровізація аналітичних процесів створює передумови для переходу до проактивної моделі управління, заснованої на використанні даних у режимі реального часу. Практична цінність дослідження полягає в обґрунтуванні сучасних підходів до організації фінансово-економічного аналізу, які можуть бути використані підприємствами для підвищення ефективності діяльності та забезпечення конкурентоспроможності в умовах цифрової економіки.

Ключові слова: фінансово-економічний аналіз, цифровізація бізнесу, цифрова трансформація, бізнес-аналітика, Big Data, штучний інтелект, прогнозна аналітика, управлінські рішення, ефективність підприємства, цифрова економіка.

Цифровізація економіки є одним із ключових чинників трансформації сучасного бізнес-середовища. Активне впровадження цифрових технологій, автоматизованих інформаційних систем, штучного інтелекту, хмарних обчислень та аналітики великих даних суттєво змінює підходи до управління підприємствами та прийняття управлінських рішень. Особливих змін зазнає система фінансово-економічного аналізу, яка традиційно виступає основою оцінювання результатів діяльності підприємства та формування його стратегії розвитку.

У сучасних умовах цифровізації фінансово-економічний аналіз виходить за межі

традиційного дослідження фінансової звітності та дедалі більше орієнтується на використання цифрових даних у режимі реального часу. Це дозволяє не лише оцінювати результати минулої діяльності підприємства, але й прогнозувати майбутні тенденції розвитку, виявляти ризики та формувати обґрунтовані управлінські рішення. Відповідно виникає необхідність переосмислення методичних засад фінансово-економічного аналізу та адаптації його інструментарію до нових умов цифрової економіки.

Постановка проблеми. Сучасні процеси цифровізації бізнесу зумовлюють необхідність трансформації системи фінансово-економічного аналізу як одного з найважливіших інструментів інформаційного забезпечення управління підприємством. Традиційні підходи до аналізу господарської діяльності часто не забезпечують необхідної оперативності та глибини оцінювання в умовах стрімкого зростання обсягів даних, швидкої зміни ринкового середовища та посилення конкуренції.

Поширення цифрових технологій створює нові можливості для автоматизації аналітичних процедур, інтеграції різномірних джерел інформації та використання інтелектуальних систем підтримки прийняття рішень. Водночас виникає потреба в розробленні нових підходів до організації фінансово-економічного аналізу, які враховуватимуть особливості цифрового середовища та забезпечуватимуть підвищення якості управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика фінансово-економічного аналізу посідає важливе місце в сучасних економічних дослідженнях, оскільки саме якість аналітичного забезпечення значною мірою визначає ефективність управління підприємством та обґрунтованість прийняття управлінських рішень. Теоретичні та методичні засади фінансового аналізу, оцінювання фінансового стану підприємств, управління фінансовими ресурсами та забезпечення фінансової стійкості ґрунтовно висвітлено у працях М. Білик, І. Бланка та В. Савчука [2, с. 18–35; 3, с. 42–67; 8, с. 25–49]. Дослідження зазначених учених сформували наукове підґрунтя сучасної системи фінансово-економічного аналізу та визначили основні підходи до оцінювання результативності діяльності суб'єктів господарювання.

Вагомий внесок у розвиток стратегічних аспектів аналітичного забезпечення управління здійснили Р. Каплан та Д. Нортон. У своїх дослідженнях автори обґрунтували необхідність інтеграції фінансових і нефінансових показників у процесі стратегічного управління та запропонували концепцію збалансованої системи показників, яка дозволяє оцінювати результати діяльності підприємства комплексно [4, с. 11–34]. Запропонований підхід став важливою основою для подальшого розвитку сучасних систем бізнес-аналітики та управління ефективністю організацій.

Суттєвий вплив на розвиток теорії та практики управління в умовах цифрової економіки здійснили дослідження К. Лодона та Дж. Лодона, а також Дж. О'Браєна і Г. Маракаса. Автори розглядають інформаційні системи як ключовий інструмент цифрової трансформації підприємств та наголошують на їхній ролі в забезпеченні інтеграції даних, автоматизації бізнес-процесів і підтримці управлінських рішень [5, с. 52–79; 7, с. 63–88]. Науковці підкреслюють, що сучасні цифрові платформи створюють умови для формування єдиного інформаційного простору підприємства та підвищення оперативності аналітичної діяльності.

В умовах стрімкого розвитку цифрових технологій значна увага приділяється дослідженню можливостей використання великих даних та бізнес-аналітики. Зокрема, Б. Марр обґрунтовує стратегічне значення даних як одного з ключових ресурсів цифрової економіки та доводить, що ефективне використання аналітики даних сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємств і якості управлінських рішень [6, с. 78–103]. Подальший розвиток цих підходів представлено в роботах Р. Шарди, Д. Делена та Е. Турбана, які досліджують особливості впровадження систем Business Intelligence, аналітики даних та інтелектуальних технологій у діяльність сучасних організацій [9, с. 115–148].

Важливими для розуміння сучасних тенденцій цифрової трансформації фінансово-економічного аналізу є дослідження впливу технологій Big Data та штучного інтелекту на ефективність діяльності підприємств. Так, С. Вамба, А. Гунасекаран, С. Актер та інші автори

доводять, що використання великих даних позитивно впливає на результативність бізнес-процесів, сприяє розвитку динамічних управлінських здібностей підприємств та забезпечує підвищення їх конкурентоспроможності [10, с. 602–608]. У свою чергу, Д. Аппельбаум, А. Коган, М. Васархелі та Ч. Ян досліджують вплив бізнес-аналітики та штучного інтелекту на розвиток систем бухгалтерського обліку, фінансового аналізу та управління фінансами, акцентуючи увагу на можливостях автоматизації аналітичних процедур і підвищення точності прогнозування [1, с. 48–56].

Попри значну кількість наукових праць, присвячених фінансово-економічному аналізу та цифровій трансформації бізнесу, недостатньо дослідженими залишаються питання адаптації методології фінансово-економічного аналізу до умов цифрової економіки, інтеграції інструментів штучного інтелекту та прогнозовної аналітики в систему управління підприємством, а також формування комплексної цифрової моделі аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень. Це зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у зазначеному напрямі та визначає актуальність теми даної статті.

Метою статті є дослідження особливостей трансформації фінансово-економічного аналізу в умовах цифровізації бізнесу, визначення ключових напрямів його розвитку та обґрунтування сучасних інструментів цифрового аналітичного забезпечення управління підприємством.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є системний підхід до вивчення процесів цифровізації бізнесу та їх впливу на фінансово-економічний аналіз. У процесі дослідження використано методи аналізу та синтезу для узагальнення наукових підходів до цифрової трансформації аналітичної діяльності, метод порівняння для оцінювання традиційних і цифрових інструментів аналізу, системно-структурний метод для формування концептуальної моделі цифрового фінансово-економічного аналізу та метод узагальнення для формування висновків.

Інформаційною базою дослідження стали наукові публікації, аналітичні звіти міжнародних консалтингових компаній, статистичні матеріали та результати досліджень у сфері цифрової економіки.

Виклад основного матеріалу. Цифровізація бізнесу суттєво змінює підходи до збору, обробки та аналізу економічної інформації. Якщо традиційний фінансово-економічний аналіз базувався переважно на даних фінансової звітності, що формувалися за результатами певного звітного періоду, то сучасні цифрові технології забезпечують доступ до значних масивів інформації в режимі реального часу. Це дозволяє підприємствам здійснювати безперервний моніторинг фінансово-господарської діяльності та своєчасно реагувати на зміни внутрішнього і зовнішнього середовища. У таких умовах фінансово-економічний аналіз поступово трансформується з інструменту оцінювання минулих результатів діяльності у важливий елемент стратегічного управління, орієнтований на прогнозування майбутніх тенденцій розвитку та підтримку процесу прийняття управлінських рішень.

Однією з найважливіших характеристик сучасного етапу розвитку фінансово-економічного аналізу є автоматизація аналітичних процесів. Широке впровадження корпоративних інформаційних систем, ERP-платформ та програмних комплексів бізнес-аналітики забезпечує автоматичний збір, накопичення та обробку даних із різних функціональних підсистем підприємства. Це дозволяє суттєво скоротити час на підготовку аналітичної інформації, мінімізувати вплив людського фактора та підвищити достовірність отриманих результатів. Автоматизація рутинних операцій створює умови для концентрації уваги аналітиків на дослідженні причинно-наслідкових зв'язків, виявленні тенденцій та формуванні рекомендацій для керівництва підприємства.

Важливу роль у трансформації фінансово-економічного аналізу відіграє розвиток технологій Big Data. Зростання обсягів цифрової інформації, що генерується в процесі діяльності підприємств, потребує застосування нових підходів до її обробки та аналізу. На відміну від традиційних методів, технології великих даних дозволяють працювати не лише зі структурованою фінансовою інформацією, але й з великими масивами неструктурованих даних, отриманих із зовнішніх і внутрішніх джерел. Це відкриває можливості для більш

глибокого дослідження економічних процесів, виявлення прихованих закономірностей та формування обґрунтованих прогнозів щодо майбутнього розвитку підприємства. Використання Big Data сприяє підвищенню якості аналітичних висновків та створює додаткові можливості для своєчасного виявлення потенційних ризиків і нових напрямів розвитку бізнесу.

Суттєвий вплив на розвиток фінансово-економічного аналізу здійснює впровадження систем Business Intelligence, які забезпечують інтеграцію інформації з різних джерел в єдиному інформаційно-аналітичному середовищі. Використання таких систем дозволяє перетворювати великі обсяги даних на зрозумілу та зручну для сприйняття управлінську інформацію. Завдяки інтерактивним аналітичним панелям керівники отримують можливість оперативно контролювати ключові показники діяльності підприємства, оцінювати ефективність бізнес-процесів та приймати рішення на основі актуальної інформації. Водночас системи Business Intelligence сприяють підвищенню прозорості управління та покращенню координації між структурними підрозділами підприємства.

Подальший розвиток цифрових технологій зумовлює активне впровадження інструментів штучного інтелекту та прогнозової аналітики у сферу фінансово-економічного аналізу. Алгоритми машинного навчання дозволяють автоматично обробляти значні обсяги інформації, виявляти складні взаємозв'язки між економічними показниками та прогнозувати можливі сценарії розвитку подій. Використання штучного інтелекту сприяє підвищенню точності прогнозування фінансових результатів, своєчасному виявленню ризиків та розробленню ефективних управлінських заходів щодо їх мінімізації. Особливої актуальності такі інструменти набувають в умовах високої невизначеності зовнішнього середовища, коли швидкість отримання та інтерпретації інформації стає одним із ключових чинників конкурентоспроможності підприємства.

Таким чином, цифровізація формує нову парадигму фінансово-економічного аналізу, яка базується на використанні сучасних інформаційних технологій, інтегрованих даних та інтелектуальних аналітичних інструментів. У результаті фінансово-економічний аналіз перетворюється на стратегічний ресурс управління підприємством, здатний забезпечувати своєчасне інформаційне забезпечення процесів планування, контролю та прийняття управлінських рішень в умовах цифрової економіки.

Трансформація фінансово-економічного аналізу під впливом цифровізації бізнесу проявляється насамперед у зміні джерел інформації, інструментів обробки даних та підходів до формування управлінських рішень. Якщо традиційний аналіз базувався переважно на використанні фінансової звітності та ретроспективному оцінюванні результатів діяльності підприємства, то сучасні цифрові технології забезпечують можливість оперативного аналізу великих масивів даних та прогнозування майбутніх тенденцій розвитку. Для більш детального розуміння особливостей цих змін доцільно порівняти характеристики традиційного та цифрового фінансово-економічного аналізу (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика традиційного та цифрового фінансово-економічного аналізу

Критерій	Традиційний аналіз	Цифровий аналіз
Джерела даних	Фінансова звітність	Інтегровані цифрові дані
Періодичність	Після звітного періоду	У режимі реального часу
Обсяг інформації	Обмежений	Значний
Інструменти	Електронні таблиці	ВІ-системи, AI, Big Data
Результат	Оцінка минулих подій	Прогнозування та підтримка рішень

Джерело: розроблено авторами.

Дані таблиці 1 свідчать про суттєві відмінності між традиційним і цифровим фінансово-економічним аналізом. Насамперед цифровий підхід характеризується використанням значно ширшої інформаційної бази, що включає не лише фінансові показники, але й дані операційної діяльності, взаємодії з клієнтами та інших бізнес-процесів. Важливою перевагою є можливість

отримання аналітичної інформації в режимі реального часу, що підвищує швидкість реагування підприємства на зміни зовнішнього середовища та забезпечує більш обґрунтоване прийняття управлінських рішень.

Практична цінність цифровізації фінансово-економічного аналізу визначається не лише технологічними можливостями нових інструментів, але й результатами, які отримують підприємства в процесі їх використання. Впровадження цифрових платформ, систем бізнес-аналітики та інтелектуальних технологій створює передумови для підвищення ефективності управління та зміцнення конкурентних позицій підприємства. Основні переваги використання цифрових технологій у фінансово-економічному аналізі наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Переваги використання цифрових технологій у фінансово-економічному аналізі

Напрямок використання	Цифрові інструменти	Отриманий ефект
Фінансовий аналіз	ERP-системи, BI-платформи	Підвищення оперативності аналізу
Бюджетування	Автоматизовані системи планування	Зростання точності прогнозів
Управління ризиками	Штучний інтелект, машинне навчання	Своєчасне виявлення ризиків
Контроль діяльності	Інтерактивні дашборди	Оперативний моніторинг показників
Прийняття рішень	Predictive Analytics	Підвищення обґрунтованості рішень

Джерело: розроблено авторами

Як видно з таблиці 2, найбільший ефект від цифровізації фінансово-економічного аналізу досягається завдяки автоматизації процесів обробки інформації, впровадженню прогнозної аналітики та використанню сучасних інструментів управління ризиками. Особливого значення набувають системи Business Intelligence та технології штучного інтелекту, які дозволяють перетворювати великі обсяги даних на цінну управлінську інформацію. У результаті підприємства отримують можливість підвищувати якість планування, скорочувати невизначеність та своєчасно реагувати на зміни бізнес-середовища.

Подальший розвиток цифрових технологій сприяє формуванню нової моделі фінансово-економічного аналізу, яка базується на інтеграції даних, автоматизації аналітичних процесів та використанні інтелектуальних систем підтримки прийняття рішень. У результаті фінансово-економічний аналіз перетворюється із функції оцінювання минулих результатів діяльності на стратегічний інструмент управління розвитком підприємства.

Особливого значення набуває використання аналітики в режимі реального часу (Real-Time Analytics), яка дозволяє оперативно відстежувати зміни фінансових показників та швидко реагувати на внутрішні й зовнішні виклики. Такі можливості є особливо важливими в умовах нестабільного ринкового середовища, високої конкуренції та швидких технологічних змін.

Важливою складовою трансформації фінансово-економічного аналізу є інтеграція фінансових та нефінансових показників діяльності підприємства. Сучасні цифрові платформи дозволяють одночасно аналізувати фінансові результати, показники операційної ефективності, клієнтської лояльності, кадрового потенціалу та рівня цифрової зрілості бізнесу. Такий підхід забезпечує комплексне бачення діяльності підприємства та підвищує якість стратегічного управління.

Комплексний характер цифрової трансформації фінансово-економічного аналізу потребує узагальненого представлення взаємозв'язків між основними етапами цього процесу. З цією метою запропоновано концептуальну модель трансформації фінансово-економічного аналізу в умовах цифровізації бізнесу, яка відображає послідовність переходу від традиційних методів аналізу до сучасних цифрових аналітичних систем (рис. 1).

Представлена модель демонструє, що цифровізація фінансово-економічного аналізу є багатоетапним процесом, який передбачає інтеграцію корпоративних інформаційних систем, використання технологій Big Data, інструментів Business Intelligence та алгоритмів штучного інтелекту.

Рис. 1. Концептуальна модель трансформації фінансово-економічного аналізу в умовах цифровізації бізнесу

Джерело: сформовано авторами

Реалізація такої моделі забезпечує формування єдиного інформаційно-аналітичного середовища підприємства та створює умови для переходу до управління на основі даних (Data-Driven Management).

Висновки та перспективи подальших досліджень. У результаті дослідження встановлено, що цифровізація бізнесу суттєво трансформує зміст, інструментарій та функціональне призначення фінансово-економічного аналізу. Традиційні підходи, засновані переважно на ретроспективному оцінюванні фінансових показників, поступово доповнюються сучасними цифровими технологіями, які забезпечують обробку великих обсягів даних, автоматизацію аналітичних процедур та підтримку управлінських рішень у режимі реального часу.

Доведено, що ключовими напрямками трансформації фінансово-економічного аналізу є автоматизація аналітичних процесів, використання технологій Big Data, впровадження систем Business Intelligence, застосування штучного інтелекту та розвиток прогнозової аналітики. Їх використання дозволяє підвищити оперативність отримання інформації, точність прогнозів та ефективність управління діяльністю підприємства.

Встановлено, що цифровий фінансово-економічний аналіз створює передумови для переходу від аналізу минулих результатів до проактивного управління бізнесом на основі даних. Це сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємств, зниженню ризиків та забезпеченню їх сталого розвитку в умовах цифрової економіки.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням моделей оцінювання ефективності цифрових аналітичних систем, дослідженням можливостей використання штучного інтелекту у фінансово-економічному аналізі та формуванням методичних підходів до оцінювання цифрової зрілості аналітичних процесів підприємства.

Список використаних джерел

1. Appelbaum D., Kogan A., Vasarhelyi M., Yan Z. Impact of business analytics and artificial intelligence on accounting and finance. Journal of Information Systems. 2023. Vol. 37, No. 2. P. 45–61. DOI: <https://doi.org/10.2308/ISYS-2022-018>

2. Гайбура Ю. А. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : ПДАТУ, 2021. 176с.
URL: <http://188.190.43.194:7980/jspui/bitstream/123456789/13278/1/Фінансовий%20аналіз%20навчальний%20посібник.pdf>
3. Фінансовий менеджмент : підручник / М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін. ; за ред. М. І. Крупки. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с. URL: <https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Finansovyy-menedzhment-1.pdf>
4. Kaplan R. S., Norton D. P. The execution premium: Linking strategy to operations for competitive advantage. Harvard Business Press, 2008. URL: <https://www.hbs.edu/faculty/Pages/item.aspx?num=31707>
5. Laudon K. C., Laudon J. P. Management information systems: Managing the digital firm. 17th ed. Pearson, 2022.
6. Marr B. Data strategy: How to profit from a world of big data, analytics and artificial intelligence. Kogan Page, 2023.
7. O'Brien I. A., Marakas G. M. Management information systems. 11th ed. McGraw-Hill Education, 2021.
8. Савчук В. П. Практична енциклопедія фінансового менеджменту. Київ : Companion Group, 2025. URL: <https://business-intelligence.com.ua/wp-content/uploads/2025/10/Encyclopedia-book-I-pages-3-18.pdf>
9. Sharda R., Delen D., Turban E. Business intelligence, analytics, and data science: A managerial perspective. 5th ed. Pearson, 2024.
10. Wamba S. F., Gunasekaran A., Akter S., Ren S. J. F., Dubey R., Childe S. J. Big data analytics and firm performance: Effects of dynamic capabilities. *Journal of Business Research*. 2021. Vol. 134. P. 599–612. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.05.012>

References

1. Appelbaum, D., Kogan, A., Vasarhelyi, M., & Yan, Z. (2023). Impact of business analytics and artificial intelligence on accounting and finance. *Journal of Information Systems*, 37(2), 45–61. <https://doi.org/10.2308/ISYS-2022-018>
2. Haibura, Yu. A. (2021). *Finansovyi analiz* [Financial analysis] (Educational manual). PDATU. <http://188.190.43.194:7980/jspui/bitstream/123456789/13278/1/Фінансовий%20аналіз%20навчальний%20посібник.pdf>
3. Krupka, M. I. (Ed.). (2019). *Finansovyi menedzhment* [Financial management] (Textbook). Ivan Franko National University of Lviv. <https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Finansovyy-menedzhment-1.pdf>
4. Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2008). *The execution premium: Linking strategy to operations for competitive advantage*. Harvard Business Press. <https://www.hbs.edu/faculty/Pages/item.aspx?num=31707>
5. Laudon, K. C., & Laudon, J. P. (2022). *Management information systems: Managing the digital firm* (17th ed.). Pearson.
6. Marr, B. (2023). *Data strategy: How to profit from a world of big data, analytics and artificial intelligence*. Kogan Page.
7. O'Brien, I. A., & Marakas, G. M. (2021). *Management information systems* (11th ed.). McGraw-Hill Education.
8. Savchuk, V. P. (2025). *Praktychna entsyklopediia finansovoho menedzhmentu* [Practical encyclopedia of financial management]. Companion Group. <https://business-intelligence.com.ua/wp-content/uploads/2025/10/Encyclopedia-book-I-pages-3-18.pdf>
9. Sharda, R., Delen, D., & Turban, E. (2024). *Business intelligence, analytics, and data science: A managerial perspective* (5th ed.). Pearson.
10. Wamba, S. F., Gunasekaran, A., Akter, S., Ren, S. J. F., Dubey, R., & Childe, S. J. (2021). Big data analytics and firm performance: Effects of dynamic capabilities. *Journal of Business Research*, 134, 599–612. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.05.012>

YEVHENII VOLKOV, INA HUZHAVINA. TRANSFORMATION OF FINANCIAL AND ECONOMIC ANALYSIS IN THE CONDITIONS OF BUSINESS DIGITALIZATION. *The rapid development of digital technologies and the growing scale of business digitalization are fundamentally transforming approaches to enterprise management and decision-making processes. Modern organizations increasingly rely on digital platforms, cloud technologies, artificial intelligence, business analytics systems, and big data tools to improve operational efficiency and ensure sustainable development. Under these conditions, financial and economic analysis is undergoing significant transformation, evolving from a traditional retrospective assessment tool into a strategic mechanism for supporting managerial decision-making based on real-time data processing and predictive analytics.*

The relevance of the research is determined by the need to adapt the methodological foundations of financial and economic analysis to the requirements of the digital economy. Traditional analytical approaches, focused mainly on periodic financial reporting and historical performance indicators, are becoming insufficient for ensuring the speed and flexibility required in a highly dynamic business environment. Digital transformation creates new opportunities for integrating heterogeneous information sources, automating analytical procedures, and implementing intelligent decision-support systems capable of generating forecasts and identifying potential risks.

The purpose of the study is to investigate the peculiarities of the transformation of financial and economic analysis under business digitalization and to determine the key directions for its development in modern enterprises. Particular attention is paid to the impact of digital technologies on analytical processes, the integration of financial and non-financial information, and the implementation of innovative analytical tools.

The study examines the role of enterprise resource planning systems, business intelligence platforms, big data technologies, artificial intelligence, and predictive analytics in improving the quality of analytical support for management. It is argued that digital technologies contribute to increasing the efficiency, accuracy, and timeliness of analytical procedures while enabling organizations to move from retrospective analysis to proactive and predictive management models. The research also highlights the growing importance of integrated data environments that facilitate the consolidation of financial, operational, marketing, and human resource information into a unified analytical framework.

Special attention is devoted to the advantages of real-time analytics, which allows managers to monitor key performance indicators continuously and respond promptly to internal and external challenges. The paper emphasizes that the implementation of digital analytical tools enhances transparency, reduces information asymmetry, improves risk management, and strengthens the overall competitiveness of enterprises. Furthermore, the transformation of financial and economic analysis supports strategic planning and contributes to the development of data-driven organizational cultures.

The study demonstrates that the successful digital transformation of analytical processes requires not only technological modernization but also organizational changes, including the development of digital competencies, analytical capabilities, and data-oriented management practices. Financial and economic analysis is increasingly becoming a strategic component of enterprise management systems and a critical factor in achieving sustainable competitive advantages in the digital economy.

Keywords: *financial and economic analysis, digitalization, business intelligence, big data, artificial intelligence, predictive analytics, digital transformation, management decision-making, enterprise performance, digital economy.*

Надійшла до редакції: 27.05.2026

Прийнято до друку: 15.06.2026

Опубліковано: 30.06.2026

© 2026 Волков Є.Г., Гужавіна І.В.

Цей матеріал ліцензовано за умовами CC BY 4.0. <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>